Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych ocen z edukacji zdrowotnej na rok szkolny 2026/2027 dla klasy VIII rubinowej

1. Zasady oceniania

Przedmiot oceny

- wiedza zgodna z podstawą programową i realizowanym programem nauczania;
- umiejętność wyjaśniania zależności, analizowania sytuacji i podejmowania bezpiecznych decyzji;
- stosowanie procedur w symulacji lub zadaniu praktycznym;
- korzystanie z rzetelnych źródeł, odróżnianie faktów od opinii i rozpoznawanie dezinformacji;
- planowanie, wykonanie i refleksja nad doświadczeniem edukacyjnym realizowanym w warunkach szkolnych;
- komunikowanie wniosków rzeczowo, z poszanowaniem godności, bezpieczeństwa i prywatności.

Czego nie oceniamy

- stanu zdrowia, diagnozy, sprawności, masy ciała, wyglądu ani tempa dojrzewania ucznia;
- prywatnych zachowań zdrowotnych ucznia lub jego rodziny, sytuacji rodzinnej i domowych przekonań;
- gotowości do ujawniania własnych doświadczeń, emocji, tożsamości, orientacji, relacji lub historii przemocy;
- zgodności poglądów ucznia z poglądami nauczyciela; ocenie może podlegać rzeczowość argumentacji i praca ze źródłem;
- samej obecności, podporządkowania, grzeczności lub aktywności rozumianej jako częste zabieranie głosu;
- udziału i osiągnięć z zajęć „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne”.

2. Sposoby sprawdzania osiągnięć

Forma	Co może być oceniane	Warunek bezpieczeństwa
☐ Krótka praca pisemna / quiz	wiedza, rozumienie pojęć, zastosowanie zasad	pytania nie wymagają ujawniania prywatnych doświadczeń
☐ Studium przypadku	analiza ryzyka, decyzja, uzasadnienie, wskazanie pomocy	przypadek fikcyjny lub zanonimizowany
☐ Zadanie praktyczne / symulacja	procedura, bezpieczeństwo, dobór działania	bez pozorowania intymnych sytuacji i bez diagnozowania
☐ Analiza źródła lub danych	wiarygodność, fakty, wnioski, dezinformacja	materiał odpowiedni do wieku i sprawdzony przez nauczyciela
☐ Projekt / prezentacja / debata	merytoryka, źródła, rozwiązanie, komunikacja	ocenie podlega wkład możliwy do udokumentowania
☐ Doświadczenie edukacyjne	plan, wykonanie, refleksja i zastosowanie	zasadnicza część oceniana w warunkach szkolnych
☐ Odpowiedź ustna	wyjaśnienie i rozumowanie na podstawie materiału	uczeń może odmówić osobistego przykładu bez konsekwencji

3. Kryteria ocen klasyfikacyjnych

Ocena	Wymagania edukacyjne
6 – celujący	• Uczeń Uczeń wskazuje podstawowe związki między różnymi obszarami zdrowia (np. jak ruch wpływa na samopoczucie) i wybiera gotowe rozwiązania z pomocą nauczyciela; • Uczeń rozróżnia fakty od opinii, potrafi wskazać proste przykłady nieprawdziwych informacji w reklamach czy internecie i próbuje wyjaśnić, dlaczego mogą być szkodliwe; • Uczeń wymienia proste konsekwencje swoich wyborów (dla siebie i otoczenia) oraz wie, że każde działanie ma swoje dobre i słabe strony; • Uczeń bierze udział w prostym projekcie lub doświadczeniu, sprawdza jego efekty i w razie problemów poprawia swoje działania dzięki wskazówkom innych.
5 – bardzo dobry	• Uczeń doskonale radzi sobie z wymogami podstawowymi i bez trudu przenosi zdobytą wiedzę na nowe, niestandardowe sytuacje życiowe; • Uczeń wnikliwie bada wiadomości dotyczące m.in. szczepień, stylu życia, diety, technologii czy zdrowia psychicznego, potrafiąc oddzielić rzetelną wiedzę od mitów; • Uczeń samodzielnie znajduje mądre, bezpieczne i wolne od uprzedzeń rozwiązania, potrafiąc logicznie obronić swój wybór za pomocą argumentów naukowych; • Uczeń sprawnie ocenia ryzyko, sytuacje konfliktowe lub kwestie dostępności i potrafi przygotować mądre, przydatne wskazówki na przyszłość.
4 – dobry	• Uczeń dobrze radzi sobie z opanowaniem materiału i bez problemu wykorzystuje zdobyte wiadomości w codziennych, powtarzalnych sytuacjach; • Uczeń szybko dostrzega próby manipulacji, dezinformację oraz presję rówieśniczą, potrafiąc dobrać odpowiedni sposób obrony i właściwą postawę • Uczeń potrafi przeanalizować nieskomplikowany tekst, przypadek lub wykres, wyciągając z nich

Ocena	Wymagania edukacyjne
	logiczne i poprawnie uzasadnione wnioski; • Uczeń realizuje wyznaczone zadanie lub projekt według ustalonych kroków, a otrzymane wskazówki i uwagi potrafi wykorzystać do poprawy swojej pracy.
3 – dostateczny	• Uczeń prawidłowo definiuje kluczowe pojęcia związane m.in. ze zdrowiem publicznym, stylem życia, dietą, uzależnieniami czy środowiskiem; • Uczeń wskazuje typowe zagrożenia i wie, jak zachować się w sytuacji ryzyka lub gdzie szukać fachowej pomocy; • Uczeń sprawnie realizuje proste zadania praktyczne lub analizy, krok po kroku trzymając się wyznaczonych wskazówek. • Uczeń wyszukuje i odczytuje kluczowe fakty z podanych, sprawdzonych i wiarygodnych miejsc (np. tekstu, strony internetowej).
2 – dopuszczający	• Uczeń potrafi przypomnieć sobie podstawowe zasady i fakty z zakresu klasy VIII, korzystając przy tym z dyskretnej pomocy nauczyciela lub wskazówek; • Uczeń zauważa różnicę między prostymi wyborami-wskazuje, co sprzyja zdrowiu, a co jest dla niego jawnie szkodliwe; • Uczeń wie, do kogo udać się po pomoc w trudnej sytuacji (wskazuje dorosłego, lekarza lub innego specjalistę); • Uczeń radzi sobie z najprostszymi etapami zadania, jeśli otrzymuje jasne, podzielone na kroki instrukcje.
1 – niedostateczny	• Uczeń nie osiąga poziomu koniecznego opisanego dla oceny dopuszczającej mimo zapewnienia wsparcia, możliwości uzupełnienia braków i dostosowania wymagań. Oceny niedostatecznej nie można uzasadniać stanem zdrowia, poglądami, odmową osobistych zwierzeń ani nieuczestniczeniem w zajęciach „edukacja zdrowotna – zdrowie seksualne”.

4. Szczegółowe wymagania edukacyjne – klasa VIII

Zakres przyjęty w dokumencie: Druga część i podsumowanie cyklu klas VII–VIII, obejmujące sprawczość, zdrowie publiczne, szczepienia i dezinformację, monitorowanie czynników ryzyka, dostępność dla osób z niepełnosprawnościami, profilaktykę chorób, zdrowie psychiczne i obraz ciała, mediacje, zdrowie środowiskowe oraz ochronę przed substancjami i uzależnieniami. Pozycje oznaczone „[Wymaganie do wyboru]” realizuje się zgodnie z wyborem nauczyciela i programem nauczania.

1. Wartości i postawy

- Uczeń ocenia wpływ własnej sprawczości na zdrowie własne, zdrowie innych osób oraz stan środowiska i klimatu;
- Uczeń wyjaśnia prospołeczne znaczenie zachowań zdrowotnych w kontekście zdrowia publicznego;
- Uczeń uzasadnia znaczenie donacji krwi, szczepień ochronnych, badań profilaktycznych i unikania substancji psychoaktywnych;
- Uczeń wyjaśnia kulturę wolontariatu i projektuje niewielkie działanie na rzecz zdrowia ludzi lub ochrony środowiska;
- Uczeń formułuje wypowiedzi respektujące godność osób chorych, starszych i z niepełnosprawnościami.

2. Zdrowie fizyczne

- Uczeń omawia czynniki wpływające pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wyjaśnia, w jaki sposób może na nie oddziaływać;
- Uczeń wyjaśnia znaczenie szczepień w przeszłości i obecnie, rozróżnia szczepienia obowiązkowe i zalecane;
- Uczeń rozpoznaje dezinformację dotyczącą szczepień i wyjaśnia, czym są ruchy antyszczepionkowe;
- Uczeń identyfikuje modyfikowalne czynniki ryzyka, w tym podstawowe parametry zdrowotne, aktywność, odżywianie, sen, stres i używki, bez diagnozowania siebie lub innych;
- Uczeń identyfikuje bariery społeczne, techniczne i architektoniczne w życiu osób z niepełnosprawnościami i proponuje rozwiązania zwiększające dostępność;
- [Wymaganie do wyboru] Uczeń omawia wybrane choroby przewlekłe i cywilizacyjne, ich konsekwencje oraz potrzeby osób chorych, w tym osób po udarze mózgu.

3. Aktywność fizyczna

- Uczeń regularnie dobiera i wykonuje ćwiczenia wspierające prawidłową postawę oraz zapobiegające bólom pleców;
- Uczeń wyjaśnia znaczenie mięśni dna miednicy i dobiera bezpieczne ćwiczenia profilaktyczne odpowiednie do wieku;
- Uczeń wymienia metody hartowania organizmu, ocenia ich bezpieczeństwo i wyjaśnia możliwe korzyści zdrowotne;
- Uczeń analizuje bariery uczestnictwa w aktywności i proponuje realistyczne sposoby ich pokonywania;
- [Wymaganie do wyboru] Uczeń wyjaśnia krótko- i długoterminowe skutki braku aktywności oraz znaczenie ruchu w profilaktyce wybranych chorób niezakaźnych;
- [Wymaganie do wyboru] Uczeń omawia motywy uczestnictwa w aktywności i jej znaczenie dla rozwoju psychospołecznego.

4. Odżywianie

- Uczeń samodzielnie ocenia zbilansowanie jadłospisu i proponuje uzasadnione zmiany zgodne z talerzem zdrowego żywienia;
- Uczeń wyjaśnia konsekwencje niewłaściwego odżywiania, w tym nadwagę, otyłość, insulinooporność, cukrzycę typu 2 i choroby układu krążenia;
- Uczeń omawia znaczenie diety w chorobach autoimmunologicznych i alergiach pokarmowych bez udzielania indywidualnych porad medycznych;
- Uczeń analizuje ryzyko nieprawidłowych diet, nadużywania suplementów, napojów energetyzujących i środków dopingujących;
- Uczeń weryfikuje reklamę diety lub suplementu, wskazując obietnicę, dowód, brakujące informacje i możliwe ryzyko.

5. Zdrowie psychiczne

- Uczeń analizuje zachowanie, uczucia i potrzeby w fikcyjnych lub zanonimizowanych sytuacjach pod kątem budowania poczucia własnej wartości;
- Uczeń wyjaśnia, jak Internet i media społecznościowe mogą wpływać na obraz ciała i samoocenę;

- Uczeń stosuje strategie ochrony pozytywnego obrazu ciała oraz krytycznej analizy nierealistycznych przekazów;
- Uczeń stosuje zasady pierwszej pomocy emocjonalnej i właściwie rozpoznaje granice własnej odpowiedzialności;
- [Wymaganie do wyboru] Uczeń omawia potrzeby osób z zaburzeniami depresyjnymi, lękowymi, psychotycznymi, zaburzeniami odżywiania i dysmorfofobią oraz wskazuje miejsca profesjonalnej pomocy.

6. Zdrowie społeczne

- Uczeń rozpoznaje manipulację i presję w relacjach oraz stosuje asertywną reakcję respektującą granice stron;
- Uczeń analizuje konflikt, rozróżnia stanowiska, potrzeby i interesy oraz proponuje bezpieczne sposoby rozwiązania;
- Uczeń wyjaśnia zasady mediacji i uczestniczy w symulacji mediacji dotyczącej fikcyjnej sytuacji;
- Uczeń ocenia wpływ własnych zachowań na atmosferę w rodzinie, szkole i grupie rówieśniczej;
- Uczeń formułuje rozwiązania uwzględniające odpowiedzialność, godność i potrzeby wszystkich osób.

7. Dojrzewanie

- Uczeń charakteryzuje dostępne produkty menstruacyjne i porównuje ich zastosowanie z uwzględnieniem bezpieczeństwa, dostępności i wpływu środowiskowego;
- Uczeń wyjaśnia zjawisko ubóstwa menstruacyjnego i proponuje sposoby przeciwdziałania mu w społeczności szkolnej lub lokalnej;
- Uczeń rozpoznaje możliwe nieprawidłowości i urazy układu moczowo-płciowego oraz wskazuje właściwą ścieżkę konsultacji;
- Uczeń łączy wiedzę o kolejnych etapach życia, profilaktyce i monitorowaniu zdrowia, unikając stereotypizacji osób dorosłych i starszych.

8. Zdrowie środowiskowe

- Uczeń analizuje dane lub studium przypadku dotyczące wpływu zmiany klimatu, degradacji środowiska i ekstremalnych zjawisk pogodowych na zdrowie;
- Uczeń wyjaśnia zależność między różnorodnością biologiczną, funkcjonowaniem ekosystemów a zdrowiem publicznym;
- Uczeń planuje i realizuje działanie na rzecz poprawy stanu środowiska lub promocji zdrowia środowiskowego;
- Uczeń ocenia rezultaty działania, jego ograniczenia oraz możliwe sposoby kontynuacji lub poprawy.

9. Internet i profilaktyka uzależnień

- Uczeń wyjaśnia zdrowotne i psychospołeczne konsekwencje alkoholu, wyrobów tytoniowych, narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych oraz leków używanych niezgodnie ze wskazaniami;
- Uczeń analizuje konsekwencje szkodliwego korzystania z technologii dla osoby i jej najbliższego otoczenia;
- Uczeń dobiera sposoby ochrony przed szkodliwym korzystaniem z technologii i zażywaniem substancji oraz wskazuje właściwe źródła pomocy;
- Uczeń stosuje postawę asertywną i nie ulega presji otoczenia w fikcyjnych sytuacjach decyzyjnych;
- [Wymaganie do wyboru] Uczeń realizuje działanie promujące higienę cyfrową i styl życia wolny od ryzykownych zachowań we współpracy ze środowiskiem rówieśniczym, rodzinnym, szkolnym lub lokalnym.

ROK ZAŁOŻENIA
1990
STOJEDYNKA